

עליון]:

הא שאמרנו שאין החרם נוהג בזמן שאין היובל נוהג, מדובר: במקרקעי שעליהם כתוב "בצאתו ביובל וגו' כשדה החרם וגו'", הא דסבירא להו לרב יהודה ועולא שהחרם נוהג בזמן הזה — במטלטלי.

ומתמהינן: והא מעשה דפומבדיתא במקרקעי נמי הוה, שאף קרקעות היו בכלל נכסיו ועל כולם הורו שחל החרם, והרי בקרקע ודאי לא נוהג חרם בזמן הזה?!

ומשנינן: מקרקעי דחוצה לארץ שהוחרמו — וכמעשה שהיה בפומבדיתא שבבבל — במטלטלי דארץ ישראל דמי, שהחרם חל (41) עליהם אף בזמן שאין היובל נוהג.

מתניתין:

רבי ישמעאל אומר: כתוב אחד אומר: כל הבכור אשר יולד וגו' "תקדיש" לד' אלקיך, וכתוב אחד אומר: "אל יקדיש" [אך בכור אשר יבוכר לד' בבהמה לא יקדיש איש אותו].⁴¹ אי אפשר לומר "תקדיש"! שהרי

ה. אין גר תושב [גוי שקיבל על עצמו שלא לעבוד עבודה זרה, אבל אוכל נבלות וכיוצא בזה] נוהג לענין שיהיה מצוה להחיותו⁽³⁹⁾, אלא בזמן שהיובל נוהג. אמר רב ביבי: מאי טעמא אין גר תושב נוהג אלא בזמן שהיובל נוהג? אתיא בגזירה שוה "טוב" הכתוב בפרשת "לא תסגיר עבד [שהוא גר תושב] אל אדוניו". מ"טוב" הכתוב בפרשת עבד עברי, כתיב הכא בפרשת עבד עברי: "כי טוב לו עמך", וכתיב התם בעבד גר תושב: "לא תסגיר וגו' עמך ישב בקרבך בטוב לו לא תוננו", וכשם שאין עבד עברי נוהג אלא בזמן שהיובל נוהג, כך גר תושב. [וברש"י מבואר, שהלימוד הוא: "עמך" שכתוב בעבד עברי, ו"עמך" ישב בקרבך וגו', שכתוב בגר תושב].

ומברייתא זו — שאין שדה חרם נוהג בזמן שאין היובל נוהג — מקשים לרב יהודה ועולא במעשה בפומבדיתא, שהיו מנהיגים דין חרם בזמנם, כשלא נהג היובל.

ומשנינן: לא קשיא לרב יהודה⁽⁴⁰⁾ ועולא!

כלל.

39. כך פירש רש"י. אך השפת אמת הביא שברמב"ם מבואר שבזמן שאין היובל נוהג לא נוהגת כלל קבלת גר תושב.

40. כך פירש רש"י, והיינו שכאשר אין היובל נוהג בטלו בין חרמי כהנים בין חרמי בדק הבית, ולכן קשה גם על רב יהודה שאמר שניתן להקדש והרי בזמן הזה אין היובל נוהג.

וכתב הלחם משנה שמדברי הרמב"ם [פ"ח מערכין הי"א] משמע לא כך, והתנאי שבזמן

שיובל נוהג זה רק בחרמי כהנים, אבל חרמי בדק הבית נוהגים גם כשאין היובל נוהג, ואם כן, קושיית הגמרא רק על עולא ולא על רב יהודה.

והראב"ד כתב, שיש מי שסובר שבזמן הזה סתם חרם הוא לבדק הבית, ורק בזמן הבית שהיו יודעים מי הם כהני המשמר סתם חרם לכהנים, אבל בזמן הזה שלא יודעים מי הם כהני המשמר סתם חרם לבדק הבית.

41. וקרקע שבארץ ישראל בזמן הזה, אף על פי שקדושת הארץ בטלה, מכל מקום אין היא כחוץ